

College van B&W

Uw contact R. Brauers

T (020) 545 71 69

F (020) 540 45 59

r.brauers@amstelveen.nl

AAN
de gemeenteraad Amstelveen

Postbus 4, 1180 BA Amstelveen

*Vermeld bij reactie ons kenmerk en datum
van deze brief*

Datum 18 februari 2025
Ons kenmerk Z25-011103/D25-030714

Betreft Ontwikkeling Top600

Geachte raad,

In deze raadsinformatiebrief informeren wij u over de kaders van de nieuwe eenduidige werkwijze die met ingang van 2026 de Top600 en ook de aanpakken Veilig Alternatief en Doorgroeiers vervangt. De directe aanleiding hiervoor is het [WODC onderzoek](#) naar het effect van de Top600 op recidive, van november 2023, waarover u destijds bent geïnformeerd. De Top600 is een persoonsgebonden integrale aanpak van de ongeveer 600 meest actieve plegers van delicten als overvallen, straatroven, woninginbraken, zware mishandeling en drugscriminaliteit. Op 31 januari heeft er vanuit het Actiecentrum Veiligheid en Zorg (hierna: AcVZ) een expertmeeting over dit onderwerp plaatsgevonden. De aanbevelingen uit het WODC onderzoek brengen we met deze nieuwe werkwijze in de praktijk. Amstelveen is aangesloten bij de Top600 aanpak van het AcVZ en neemt deel aan de overleggen over de ontwikkelingen van deze aanpak.

Volledigheidshalve vermelden wij hierbij dat in de jaren 2023, 2024 en 2025 (peildatum februari) respectievelijk zeven, vier en vier inwoners van Amstelveen in de Top600 zijn opgenomen.

De nieuwe werkwijze kent de volgende kaders, die de komende tijd verder worden uitgewerkt in de vereiste juridische regelingen, (technische) werkprocessen en werkinstructies voor betrokken professionals:

Regie en samenwerking behouden

Het is niet de bedoeling met de nieuwe werkwijze het kind met het badwater weg te gooien. Zoals naar voren kwam tijdens de expertmeeting en een raadsdebat in Amsterdam, is het belangrijk dat de kern van de huidige werkwijze behouden blijft: persoonsgerichte regie zorgt voor betere samenwerking tussen de betrokken professionals en voor het op elkaar afstemmen van de inzet van zorg- en veiligheidspartijen. Dit leidt tot een passend plan van aanpak om personen met multiproblematiek die criminaliteit plegen te bewegen tot het maken van andere keuzes.

In- en uitstroom op basis van triage

Het in- en uitstroomproces wordt anders georganiseerd. In de huidige Top600 kunnen personen alleen instromen als zij voldoen aan harde politie- en veroordelingscriteria. Na twee jaar wordt nu op twee vaste momenten in het jaar beoordeeld of personen nog aan deze harde criteria voldoen. Als dat niet zo is stromen ze uit.

In de nieuwe werkwijze krijgen partners¹ de mogelijkheid personen voor te dragen. Op basis van onderbouwde triage door de partners wordt besloten of integrale persoonsgerichte regie nodig en passend is. Dit gebeurt in aansluiting op de nieuwe [Wet gegevensverwerking door samenwerkingsverbanden](#)² (WGS) en op basis van nog uit te werken objectieve criteria. Die bestaan uit een combinatie van harde criteria (zoals gepleegde delicten) en een onderbouwd beoordelingskader waarin gekeken wordt naar de omstandigheden van de betreffende persoon. In de nieuwe werkwijze is daardoor meer maatwerk mogelijk. Ook wordt zo gericht mogelijk gewerkt in tijden van maatschappelijke schaarste en zijn we wendbaar om actuele veiligheidsproblematiek in de wijken aan te pakken. Denk aan nieuw opkomende fenomenen waar we als overheid op moeten inspelen, zoals digitale criminaliteit, criminele uitbuiting en explosieven.

Door de partners wordt regelmatig - en dus niet meer pas na twee jaar en alleen op twee vaste momenten in het jaar- getoetst of de werkwijze voor de ingestroomde personen nog toegevoegde waarde heeft en proportioneel is. Als dat niet meer het geval is, stroomt de persoon uit. Daardoor zitten personen niet langer in de aanpak dan nodig. De verwachting is dat personen waarbij per definitie of voor langere tijd geen zicht (meer) is op perspectiefverbetering niet meer instromen dan wel eerder uitstromen.³ Denk aan langgestraften en personen zonder legale verblijfstatus. Maar vanzelfsprekend ook aan personen die hun leven inmiddels in positieve zin hebben aangepast. Bij uitstroom beoordelen de partners gezamenlijk welke zorg nodig is en is aandacht voor zorgvuldige overdracht aan een geschikte organisatie, zodat de persoon ook na uitstroom in beeld blijft.

Nieuwe doelstellingen

Gebleken is dat de huidige doelstellingen recidivevermindering en toekomstperspectief lastig te meten zijn. Het WODC, wetenschappers en experts werpen de vraag op of het doel van recidivevermindering past bij de complexe praktijk waarin de huidige Top600 opereert. In de nieuwe werkwijze wordt het bieden van toekomstperspectief en het daarmee bijdragen aan recidivevermindering behouden als ambitie. De komende periode wordt in samenwerking met de partners gewerkt aan realistische en meetbare doelstellingen die aan die ambitie bijdragen.

Met een jaarlijkse monitor wordt verantwoording afgelegd. De gezamenlijke inzet door de samenwerkingspartners wordt in een bredere context geplaatst door een combinatie van cijfers verrijkt met ervaringen van professionals, regiepersonen en ouders. Daarnaast zal periodiek een effectmeting op de doelstellingen plaatsvinden door een externe partij.

¹ Denk aan: politie, stadsdelen, gevangenis of een behandelaar uit de forensische (verslavings)zorg.

² De WGS wordt naar verwachting 1 januari 2025 van kracht en biedt een grondslag voor Zorg- en Veiligheidshuizen zoals het Actiecentrum Veiligheid en Zorg, om de noodzakelijke gegevens uit te wisselen als er kort gezegd sprake is van problematiek op meerdere leefgebieden waarbij samenwerking tussen

meerdere domeinen noodzakelijk is om ernstige overlast, criminaliteit, of onveilige situaties te voorkomen. Als hieraan wordt voldaan biedt de WGS vervolgens de mogelijkheid om op basis van objectieve criteria een lijst samen te stellen met personen die prioriteit moeten krijgen.

³ Dit sluit aan bij het advies van de regisseurs en bij de aanbeveling van het WODC om na te denken over exclusiecriteria voor bepaalde subgroepen.

Het voorkomen van afglijden van minderjarige broertjes en zusjes in de criminaliteit wordt losgelaten als doelstelling. Inmiddels is gebleken dat het hanteren van deze doelstelling kan leiden tot verkeerde beeldvorming en stigmatisering. Bijvoorbeeld omdat onterecht het beeld ontstaat dat andere gezinsleden automatisch ook in een aanpak komen. Of dat de buitenwereld aanneemt dat andere gezinsleden dan vast ook betrokken zijn bij criminaliteit. Wel blijft in de nieuwe werkwijze aandacht voor het gezin belangrijk. De regisseur kan zorg en ondersteuning aan andere gezinsleden aanbieden in afstemming met ouders en gespecialiseerde professionals uit het jeugddomein.

Meer inspraak en rechtswaarborgen betrokkenen

Het beschermen van de rechten van regiepersonen (en bij minderjarigen ook hun ouders) blijft ook in de nieuwe werkwijze essentieel, onder meer om stigmatisering en doorwerking van mogelijke systemische discriminatie tegen te gaan.

Bij het uitwerken van de nieuwe werkwijze wordt gebruikt gemaakt van wetenschappelijke inzichten, praktijkervaring en expertise van de partners. Ook betrekken we bij de voorbereiding van de nieuwe werkwijze een klankbordgroep waarin experts, ouders en (oud)regiepersonen of ervaringsdeskundigen een stem krijgen. Daarnaast worden de in- en uitstroomcriteria, zodra dat kan, voorgelegd aan een rechtmatigheidsadviescommissie.⁴

Zodra de nieuwe werkwijze van start gaat blijven naast de partners, ook de klankbordgroep en de rechtmatigheidsadviescommissie betrokken voor gevraagd en ongevraagd advies. Daarnaast wordt een coördinerend Functionaris Gegevensbescherming aangewezen, zullen periodiek privacy audits plaatsvinden en zal een Commissie van Toezicht⁵ onafhankelijk onderzoek uitvoeren naar de rechtswaarborgen van regiepersonen.

Daarnaast blijft voortdurende evaluatie, monitoring en onderzoek naar de doelgroep, werkwijze en interventies in de nieuwe werkwijze van groot belang, waarbij gebruik wordt gemaakt van inzichten uit wetenschappelijke literatuur, kennis uit (vervolg)onderzoek en ervaringen uit de praktijk van regisseurs, regiepersonen en ouders.

Alternatieve regiescenario's vanwege maatschappelijke tekorten

Maatschappelijke knelpunten op het gebied van woningnood, wachtlijsten in de zorg, onvoldoende passend zorgaanbod en personeelsgebrek, maken het lastig om te werken aan perspectiefverbetering.⁶

⁴ Deze landelijke rechtmatigheidsadviescommissie staat benoemd in de WGS en moet nog worden ingesteld.

⁵ De Commissie van Toezicht die na toezegging aan de raad van Amsterdam in 2024 zou worden ingesteld voor onderzoek naar de rechtswaarborgen in de aanpak Veilig Alternatief wordt nu zo ingericht dat de toets kan plaatsvinden na de start van de nieuwe werkwijze.

⁶ Zie o.a. [WODC rapport](#), [Voortgangsmonitor Top600 en Top400 in 2022 en vooruitblik 2023](#),

[Meerjarenplan Aanpak Top600 en Top400 2023-2026](#) en het [Amsterdams Veiligheidsbeeld 2023 \(raadsinformatie.nl\)](#)

De partners kijken nu al voortdurend wat er wél kan en maken waar mogelijk afspraken om kansen te bieden aan de doelgroep van persoonsgerichte regie. Omdat het echter gaat om landelijke tekorten en deels landelijke financieringsstromen zijn oplossingen niet alleen gemeentelijk of regionaal te vinden en gaat de burgemeester van Amsterdam in gesprek met het Rijk over landelijke oplossingen. In aanvulling daarop wordt in de nieuwe werkwijze gewerkt met alternatieve regiescenario's. Dit betekent dat de regisseur vooraf nog beter de alternatieve opties op het gebied van wonen en zorg verkent die ondanks de tekorten wél mogelijk zijn. Hierop kan worden teruggevallen als het meest ideale scenario door maatschappelijke tekorten (nog) niet haalbaar is.

Uitwerking in 2025, start nieuwe werkwijze in 2026

Er komt per 2026 dus één nieuwe werkwijze voor personen met multiproblematiek die in aanraking komen met politie en justitie en voor wie regie nodig is. Daarbinnen blijft verschil mogelijk voor verschillende doelgroepen. Voor jongeren die afglijden is er immers iets anders nodig dan voor doorgroeiers in de georganiseerde criminaliteit of volwassen personen die herhaaldelijk geweld plegen.

Het jaar 2025 is een overgangsjaar en wordt gebruikt voor zorgvuldige uitwerking en gefaseerde opbouw van de nieuwe werkwijze. De oude manier van instroom wordt in dat jaar geleidelijk afgebouwd. In de tweede helft van 2025 vindt geen nieuwe instroom plaats. De verwachting is dat deze periode van een jaar nodig is, vanwege de ingrijpende aard van de aanpassingen.

U wordt op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.
Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van de gemeente Amstelveen,
de secretaris, de burgemeester,

Bert Winthorst

Tjapko Poppens

Dit document is elektronisch ondertekend. Zie de elektronische handtekening(en) rechtsboven op pagina 1.